Година VII — Варна, 12 Априлъ 1915 год. — Брой 82

ИЗЛИЗА
Вторникъ, Петъкъ
Срѣда и Недѣля.

Абонаментъ за България:
За година . 16 лв.
„ 6 м-ца . 8 лв.
„ 3 м-ца . 5 лв.
За странство:
За година . 30 лв.
„ 6 м-ца . 15 лв.
винаги прѣдплата.

Единъ брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледѣлие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223. Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

За обявления:
гармонденъ редъ на 1-ва стр. 1 лв., на II-ра и III стр. по 70 ст. на IV-та стр. 20 стотинки.

За по-вече обнародвания се прави особенно споразумение.

Съобщения, ржкописи и Тукъ ащатъ до Драгулевъ.

Единъ брой 10 стот.

Варн. Градска Библиотека

СПИРТОВЪ **ОЦЕТЪ** ЕСЕНЦИЯ

ПРОДАВА НАЙ-ВИГОДНО.

ОЦЕТНА ФАБРИКА Р. Папариновъ, Русе.

Малка газоженъ-моторна мелница

съ 9 к. с. производство въ денонощие до 50 човали брашно, при 110 кгр. въглища, турнати наведнажъ, може да се достави и монтира веднага.

Запитвания **Бранековъ & С-ие Пловдивъ.**

ЧИНОВНИЧЕСКОТО
КООПЕРАТИВНО СПЕСТОВНО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО

само за деветь години отъ основанието си надмина съ повече отъ десеть милиона лева застрахованъ капиталъ най-напрѣдналото отъ всички други дружества, дѣйствували въ страната ни двойно и тройно повече години.

Тоя грамаденъ успѣхъ то дължи на несравняемитѣ прѣимущества прѣдъ всѣко друго дружество:

а) по евтиния на премиитѣ;
б) по либералность на условията;
в) по редовность въ изплащане на поетитѣ задължения.

Застрахованитѣ сж равноправни членове на дружеството, участвуващи въ управлението и печалбитѣ му.

Приематъ се за членове желающитѣ да осигурятъ живота си отъ всички професии.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКА БАНКА
Banque Bulgare de Commerce
АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

Капиталъ напълно внесенъ лв. зл. 7,500,000
Резерви образувани „ „ 1,725,000
Централа въ СОФИЯ, Клонове: РУСЕ, ВАРНА, БУРГАСЪ, ПЛОВДИВЪ, ГАБРОВО СИЛИСТРА и ЛОМЪ.
Кореспонденти въ всичкитѣ градове въ България и странство
— Извършва всички банкови операции. —

Приема суми безъ срокъ въ текуща смѣтка съ 5% год. лихва
Суми съ срокъ се приематъ по споразумение.
Купува и продава цѣнни книжа и чекове.
Издава акредитивни писма за странство и пр.
Банката прави улеснения по операциитѣ съ цѣнни книжа, приема мѣсечни изплащания на купени отъ нея книжа, дава безплатни свѣдения по разнитѣ книжа, прави аванси срѣщу цѣнни книжа и пр.
Банката се занимава съ покупка и продажба на зърнени храни, вагонджилъкъ.

Телегр. адресъ: „Търгбанкъ“—Bulcombank“.

Машинна фабрика и желѣзолѣярница

ЗАПАЗЕНА МАРКА

Е. МЮЛХАУПТЪ & С-ие
КОМАНД. Д-ство, РУСЕ
Главни Командитори:
Банка Д. А. Буровъ & С-ie
За телеграми: МЮЛХАУПТЪ.
Телефонъ № 198.

Фабрикация и доставка специално
на модерни мѣлници съ валцове и камъни — всички мѣлничарски машини-турбини—водни колела—лагери—трансмисии и др.

Складъ и прѣдставителство
на силопроизводителни машини: локомобили, дизелмотори, нафтмотори газоженимотори, динамомашини, динамомотори и всички електрически принадлежности, сжщо и технически артикули.

Специално бюро
за проучване и изпълнение разни индустриални проекти и планове.

ВЪЛНЕНО-ТЕКСТИЛНАТА ФАБРИКА
„СВ. ГЕОРГИ“
ВЪ ТРЪНЕ
Съобщава, че въ нероотвития си софийски складъ, *улица „Търговска“ № 28, ще продава на едро и дребно своитѣ произведения:*
Модни фини платове, за мжски костюми, платове за ученически форми и шапки и сукна за формени одѣжда, платове за дамски костюми, гогемъ изборъ на здрави и трайни платове, изработени отъ мѣстна вълна, по цѣни по-низки отъ конкуренцията.
Фабриката собственость на Българ. Търг. Банка е въ положение да продава вѣлкота по-евтино.

Постояненъ складъ отъ всѣкакъвъ видъ
АМЕРИКАНСКИ МИНЕРАЛНИ МАСЛА
на много износни условия за цѣни, при
И. М. ЩЕРНЛИБЪ & С-ие,
София, Булевардъ „Дондуковъ“ № 46.
Адресъ за телеграми „Щерндибъ“ София
Телефонъ № 1311.

Андрѣй Момеринъ
ФАБРИКА
за кожи и кожени издѣлия
Специалитетъ
ДАМСКИ ЧАНТИ.
Габрово.

Противъ скжпотата.

Комитета за обществената прѣдвидливость. Който отъ нѣколко дни продължава, да засѣдава въ столицата направи слѣдното съобщение по продажбата на зърненитѣ храни и употрѣблението на хлѣба:

Съобщава се на всички власти и заинтересовани лица въ царството, че, съгласно чл. 2 и 3 отъ закона за обществената прѣдвидливость, министерския съвѣтъ съ протоль № 38 отъ 6 того, постановление 5-то, утвърди слѣдното рѣшение на комитета:

Чл. 1. Военното министерство да удовлетворява текущитѣ си нужди отъ неприкосновения запасъ брашно, като спрѣ всѣкаква покупка на брашно и жито. Отъ сжщия неприкосновенъ запасъ комитетътъ взема и разпраща споредъ нуждитѣ въ разнитѣ пунктове на страната. Комитетътъ ще обнови цѣлия употрѣбенъ по този начинъ неприкосновенъ запасъ.

Чл. 2. Цѣната на пшеницата се опрѣдѣля, както слѣдва: 100 кгр. 53 либри съ 10% примѣсь (⅔ ржжь и ⅓ кжклица и др.) по 24 лв. За по-добро качество се плаща въ повече по 35 ст. на либра и по 10 ст. на 1 процентъ примѣсь, а за по-долно качество по 25 ст. на либра и 5 ст. на 1% примѣсь. По никой начинъ не може да се продава повече отъ 28 лв. 100 кгр. пшеница 60 либри съ 1% примѣсь. Цѣнитѣ се разбиратъ франко най-близката гара, пристанище или пазаръ.

Примѣръ:

За 53 либри	10% примѣсь	24·—	лв.
„ 54 „	10% „	24·35	„
„ 55 „	8% „	24·90	„
„ 56 „	6% „	25·45	„
„ 57 „	4% „	26·—	„
„ 58 „	2% „	26·55	„
„ 59 „	безъ примѣсь	27·05	„
„ 60 „	„	27·25	„
„ най-чиста пшеница		28·—	„

Чл. 3. Комитетътъ опрѣдѣля цѣната на ржжьта до 20 лв. максимумъ 100 кгр. споредъ качеството.

Чл. 4. Комитетътъ опрѣдѣля цѣната на царевицата до 16 лв. 100 кгр.

Чл. 5. Комитетътъ опрѣдѣля цѣната на ечмика до 18 лв. 100 кгр.

Чл. 6. Комитетътъ приема да има само единъ типъ брашно, като отъ 100 кгр. пшеница се извадятъ 20% трици. На тъй приготвеното брашно се прибавя къмъ всѣки 100 кгр. 30% примѣсь царевица или ржжь. Така приготвеното брашно да се продава 100 кгр. за 30 лв. или 75 кгр. по 22·50 лв., заедно съ торбата.

Съобразно съ горнитѣ цѣни, цѣната на 1 кгр. хлѣбъ се опрѣдѣля максимумъ 30 ст. кгр.

Допуща се направата на чистъ хлѣбъ за болницитѣ, санаториумитѣ и за болни по домоветѣ си по прѣдписание на лѣкаря.

Окржжният или околийския лѣкарь разрѣшава на едного или на повече хлѣбари да приготвятъ извѣстно количество чистъ хлѣбъ отъ чисто брашно, отъ което да бждатъ извадени повече отъ 20% трици. Това рѣшение своеврѣменно да се съобщава на комитета.

Разрѣшава се сжщо да се приготвя и необходимото количество брашно за приготовление на макарони, пасти, бюреци, кифли, гевреци и симидчета. Брашното отъ което ще се приготовлятъ тѣзи послѣднитѣ ще бжде № 0 отъ 40 лв. 100 кгр., заедно съ чувала или 30 лв. 75 кгр., заедно съ торбата.

Това рѣшение влиза въ сила 5 дена слѣдъ еднократното публикуване настоящето въ „Държавенъ Вѣстникъ“.

Обнародването въ „Държенъ Вѣстникъ„ послѣдва на 8 того и тая наредба, съгласно закона за прѣдвидливостьта е въ сила и дѣйствие отъ 13 того. Комитета е взелъ всички необходими мѣрки за пълното ѝ приложение и точното изпълнение по правилника, който е изработенъ и тоже утвърденъ. При случаи, че правилника се укаже неефикасенъ Комитета ще рѣшава и за други съотвѣтни мѣрки съгласно случая и нуждата, но той е рѣшенъ при дадени случаи и условия да прибѣгва и до реквизиция, както и да лишава отъ търгуване лица, които злоупотрѣбяватъ съ наредбитѣ му.

Друго. Комитета се е занималъ и съ посжщването на месото. По това той като първа мѣрка мисли да спрѣ износа на трицитѣ и ярмата, които служатъ за храна и гоене на добитъка, а ако и това срѣдство не помогне, ще прибѣгне и до други ефикасни мѣрки.

Законъ за държавната печатница.

Въ отвлѣчения си ликъ и въ политическитѣ функции, които изпълнява държавата, тя прѣдставлява властьта, прѣдставлява силата и владичеството цѣлокупно на нацията и страната. На нея принадлежи законодателната инициатива: нейно е правото да законодателствува и въобще да регламентира личнитѣ и правни отношения на физическитѣ и гражданскитѣ лица, да регламентира отношенията въ политическото и гражданското общество. Въ тия функции държавата прѣслѣдва по-възвишени цѣли и по-отдалечени интереси отъ ония на частнитѣ физически и юридически лица; това не е само редътъ въ гражданското сжитие, но и въ общото гражданско благо. Съ тая власть, съ тая сила, съ това владичество — съ тия функции държавата е поставена по-високо отъ всѣко гражданско, а, още по-добрѣ казано, отъ всѣко физическо и юридическо лице, по причина, както ка захме, че тя олицетворява и прѣдставлява цѣлата нация и цѣлата страна (въ пълния ѝ географически обемъ, както и въ идеалитѣ ѝ, простиращи се вънъ отъ тия прѣдѣли). Съ тоя политически характеръ държавата се отличава отъ физическитѣ и юридическитѣ лица; но като икономическа единица, като отдѣленъ стопански факторъ — като забѣлѣжителна, или, по-добрѣ, като едра кооперативна асоциация, както се изразяватъ социалиститѣ, която твори, която произвежда, която взема и дава, която печели и губи, която контролира — която влиза въ гражданско правови отношения съ други лица, държавата е чисто и просто едно юридическо лице, на което интереситѣ се подчиняватъ на общитѣ граждански наредби и правоотношенията на което се уреждатъ по всичкитѣ законни установления за гражданскитѣ физически и юридически лица, макаръ че тия установления сж произлѣзли отъ самата нея, макаръ че тя стои като господарь и власть надъ тѣхъ.

Подобно на частнитѣ лица и държавата е владѣтелка на имоти, е стопанка на икономически прѣдприятия, чрѣзъ които влиза въ сдѣлки, влиза въ гражданско-правни отношения съ други владѣтели и стопани. Има, напримѣръ гори, мини, блата, рѣки, морета и др., които дава подъ експлоатация на частни лица за произвеждане соль, за ловене риба и др. цѣли; има други прѣдприятия, които сама експлоатира, напримѣръ, желѣзницитѣ, държавнитѣ арсенали, разнитѣ държавни работилници, държавната печатница и държавнитѣ чифлици, конезаводи и др., къмъ които трѣбва да се причислятъ още и Народната, Земледѣлческата и Кооперативната банки, всѣко едно отъ които групира около себе си хора, групира или ангажира държавни капитали, влиза въ релации съ други прѣдприятия, поема задължения и приема такива. Всичко това се урежда, освѣнъ съ гражданскитѣ закони, но и отъ специалнитѣ закони или статути, които установяватъ самото прѣдприятие или заведение и възъ основа на които прѣдприятието или заведението функционира Както едно дружество или едно заведение, на което капиталитѣ не принадлежатъ на лицето или на лицата, които го управляватъ и прѣдставляватъ, не може да дѣйствува безъ единъ уставъ, или безъ едно пълномощно, въ което да сж опрѣдѣлени точно правата на управляющитѣ и прѣдставлящитѣ го, както, сирѣчь, не е възможно да се признае за валидно прѣдставителството на едно юридическо лице безъ да е изпълнена законноустановената формалность — да има писменно поименно опрѣдѣлени права, така и експлоатируемитѣ посрѣдствено или непосрѣдствено държавни стопанства и прѣдприятия безъ специаленъ, за всѣко едно отдѣлно, законъ или статутъ не могатъ. Това е редъ, който се изисква отъ закона и отъ добрата уредба на самото прѣдприятие. Нѣма нужда, напримѣръ, да споменуваме, че Народната, Земледѣлската и Кооперативната банки сжществуватъ, ангажиратъ държавни капитали и функциониратъ на основание специалнитѣ закони, които точно спрѣдѣлятъ правата имъ и уреждатъ въпроситѣ, засѣгащи отношенията имъ съ обществото. Е, добрѣ, държавни капитали сж ангажирани и въ държ. печатница; тя е едно добрѣ самоопрѣдѣлено отъ работата си индустриално прѣдприятие на държавата, което отъ година на година расте, отъ година на година се развива и отъ година на година ангажира повече и повече държавни капитали; то влиза въ хиляди и най-разнообразни сдѣлки; въ него работятъ стотици работни ржцѣ; неговото начало и край не може да се намѣри, освѣнъ съ специаленъ законъ; неговата вжтрѣшна трудова уредба не може да се дирижира инъче, освѣнъ пакъ съ специаленъ законъ и съ произходящи отъ него правилници. За държавната печатница, особено единъ специаленъ добрѣ обмисленъ и отъ опититѣ добрѣ нагоденъ за цѣлитѣ ѝ, за работата ѝ и за управлението ѝ законъ е така насжщенъ, е така потрѣбенъ.

А вѣрваме, че четцитѣ ни ще останатъ очудени, като имъ кажемъ, че Държавната печатница, която ангажира нѣколко милиона лева (тѣ по настоящемъ прѣвишаватъ 5-тѣхъ) държавни пари въ здания, имоти, материали, машини и сжщи и прѣсжщи инвентари, до сега се е люляла почти безъ никакъвъ законъ; управлявали сж я учени и прѣучени хора; управлявали сж я специалисти по печатарското дѣло и по другитѣ ѝ отрасли; управлявали сж я високопретенциозни хора съ академическо образование по търговия, по политическа икономия и между всичкитѣ тия хора не се намѣри въ никое врѣме нито единъ достоенъ управитель да се отнесе съ радѣение къмъ това доста значително държавно прѣдприятие и къмъ вложенитѣ въ него милионни държавни капитали, за да установи въ него единъ добронамѣренъ режимъ, да подчини уредбата му на единъ специаленъ законъ. А трѣбваше да се остави да го направи пакъ единъ, вдъхновенъ отъ дълбока любовь къмъ нацията и страна си и проникнатъ отъ високо съзнание на дълга си, старъ труженикъ въ общественнитѣ работи: настоящиятъ директоръ на сжщата печатница. Г-нъ Божилъ Райновъ, директора на държавната печатница, чиито обществено-просвѣтителни заслуги къмъ страната и голѣмата прѣданность въ дѣйностьта за общественното добро сж общепознати, е приготвилъ и поднесълъ на г. министра на търговията, промишленностьта и труда проектъ за законъ за държавната печатница, който да се внесе въ Народното Събрание на удобрение. И ако би била само тая заслугата на г. Райнова, че той се е само сѣтилъ да изработи или да каже да се изработи специаленъ законъ за държавната печатница, тая заслуга пакъ би била достатъчна да се отбѣлѣжи и да се похвали като активъ отъ неговата полезна директорска дѣйность; но тая негова заслуга придобива особенна цѣна отъ това, че г. Божилъ Райновъ си е далъ труда да проучи най-основно принципитѣ, върху които е трѣбвало да се гради тоя полезенъ законъ, постаралъ се и най-вѣщо е доловилъ неджитѣ, които отъ дълги години сж разяждали основитѣ и сж вредили на прогреса на това скжпо и много важно държавно прѣдприятие и не е пожалилъ врѣме да прецизира материята на тоя законъ, за да не остави ни една празднота въ него, отъ която да страдатъ неговитѣ скжпи за държавата интереси и да се подбива прогреса му, както е бивало до сега. На г. Райнова въ това трудно дѣло му е помогнала, наистина, една назначена съ заповѣдь отъ министра комисия, но намъ бѣха познати отъ по рано неговитѣ лични възгледи и принципитѣ, които той лично намираше за необходимо да се вложатъ въ тоя законъ и които принципи той бѣ прѣдварително добрѣ обсждалъ — той е първоизточника съ една дума на всич-